

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

Кафедра практичної психології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан педагогічного факультету
Олещиренко Г.О.
(підпис)
«28» березня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

Вступ до фаху

освітнього рівня бакалавр
(назва освітнього рівня)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 053Психологія (Практична психологія)
(код і назва спеціальності)

Шифр за навчальним планом ПП01

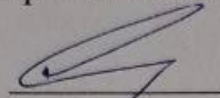
Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Вступ до фаху».

Розробник програми: **Чанчиков І.К.**, доктор філософії у галузі психології,
викладач кафедри практичної психології

Максименко Н.В., викладач кафедри практичної психології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології
“26” серпня 2024 року, протокол №1.

Завідувач кафедри

(підпис)

Митник О.Я.
(прізвище, ініціали)

I. Опис навчальної дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів - 3		1. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студента: а) словесні методи (лекції, семінари); б) проблемно-пошукові методи самостійної роботи та усні методи навчання. 2.Методи стимулювання навчальної діяльності студента: а) методи формування пізнавального інтересу до дисципліни; б) аналіз педагогічних ситуацій; в) ділові та рольові ігри; г) групова дискусія. 3.Методи контролю і самоконтролю: а) методи усного контролю; б) методи письмового контролю; в) методи самоконтролю.
Спеціальність 053 «Психологія» («Практична психологія»)	Загальна кількість годин – 90 год.		
Освітній рівень: «бакалавр»	Денна	Заочна	
	Лекції:		
	18	5	
Нормативна	Семінарські заняття:		
	13	4	
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 2022-2023	Індивідуальна робота:		Види і форми контролю Види контролю: поточний, рубіжний, підсумковий. Форми контролю: усні відповіді, виконання тестових завдань, творчі завдання (реферати, есе), мозковий штурм.
Семестр: 1-й	-	-	
Тижневе навантаження (год.) 2 год. – аудиторне; 2 год. - самостійна робота.	44	78	Форма підсумкового контролю: залік
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - українська	51%:49%	13%:87%	

Предмет вивчення навчальної дисципліни: види та форми діяльності практичного психолога.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, вікова психологія, педагогічна психологія, диференціальна психологія, психодіагностика.

Мета і завдання навчальної дисципліни:

Мета: ознайомити студентів – першокурсників з професією практичного психолога, з основними галузями практичної психології, видами психологічної допомоги людині та напрямками діяльності психолога в практичних сферах: освіті, медицині, економіці, управлінні, спорті, юридичній психології, службах зайнятості, у сфері консультативних послуг тощо.

Завдання:

1. Ознайомити студентів з історією становлення та тенденціями розвитку світової і вітчизняної практичної психології, її галузями та особливостями діяльності практичного психолога у кожній із них.
2. Сформулювати у студентів уявлення про психічне здоров'я людини та погляди зарубіжних і вітчизняних вчених на дану проблему.
3. Ознайомити студентів з видами психологічної допомоги та практичної діяльності психолога (психологічна профілактика, психологічна діагностика, психологічне консультування, психологічна корекція, психологічна терапія).
4. Ознайомити студентів з нормативними документами, якими керується психолог у своїй практичній діяльності.
5. Сформулювати у студентів уявлення про зміст, форми і методи роботи психолога у закладах освіти.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують

№ з/п	Програмні результати навчання	Компетентності
	ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПРН10. Формулювати думку логічно, обстоювати власну позицію, висловлюватись відповідно до культурних особливостей співрозмовника. ПРН13. Вміти взаємодіяти, бути зрозумілим іншим, толерантним до осіб іншими культурними та віковими відмінностями. ПРН15. Відповідально ставитись до професійного навчання, саморозвитку та самовдосконалення. ПРН16. Знати та дотримуватись етичних принципів професійної діяльності психолога. ПРН24. Здатність продемонструвати знання й уміння щодо визначення видів діяльності практичних психологів, їх основних методів роботи; розрізнення категорій клієнтів, які звертаються за психологічною допомогою; орієнтуватися у різних ситуаціях міжособистісної взаємодії; на партнера, виявляти поважне, доброзичливе безоцінне ставлення до нього.	ЗК2. Знання та розуміння предметної області професійної діяльності. ЗК4. Здатність вчитися та оволодівати професійними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК8. Володіти навичками міжособистісної взаємодії. СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку СК15. Здатність презентувати себе як фахівця, який може надати кваліфіковану допомогу, здатність викликати симпатію, довіру, вести за собою, підтримувати, переконувати, мотивувати.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредитів ЄКТС 90 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Семінарські	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль 1. Історія становлення практичної психології та її галузі											
1	Тема 1. Практична психологія як галузь професійної діяльності	1	1			2					5
2	Тема 2. Основні галузі практичної психології	4	2		2	2	2	2			10
	Разом:	5	3		2	4	2	2			15
Змістовий модуль 2. Основні напрями та види діяльності практичного психолога у сфері освіти											
3	Тема 1. Шкільна психологічна служба	3	1		2	5	1		1		7
4	Тема 2. Психологічна служба дошкільного навчального закладу	3	1		2	5	1		1		7
5	Тема 3. Профілактична діяльність психолога	3	1		2	5					7
	Разом:	9	3		6	10	2		2		21
Змістовний модуль 3. Види психологічної допомоги людині											
6	Тема 1. Психологічне консультування як вид психологічної допомоги	4	2	2		5	1	1			7
7	Тема 2. Телефон довіри	4	2	2		5					7

	(телефонне консультування)									
8	Тема 3. Психологічна діагностика як вид діяльності практичного психолога	4	2	2		5	1		1	7
9	Тема 4. Психологічна корекція: її види та форми проведення	3	2		1	5	1	1		7
10	Тема 5. Психологічна терапія як вид психологічної допомоги	4	2		2	5	2	1	1	7
11	Тема 6. Нормативно-правові документи психологічної служби.	4	2		2	5				7
	Разом :	23	12	6	5	30	5	3	2	42
Разом:		37	18	6	13		9	5	4	74

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	4.1.Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
	Змістовий модуль 1. Історія становлення практичної психології та її галузі <i>Тема 1. Практична психологія як галузь професійної діяльності</i> Історія виникнення і розвитку практичної психології. Соціальна зумовленість розвитку практичної психології. Визначення практичної психології та її завдання. Структура практичної психології. <i>Тема 2. Основні галузі практичної психології</i> Практична психологія сім'ї та психологічного захисту населення. Практична політична психологія, основні напрямки діяльності практичного психолога у політичній психології (створення іміджу політичного діяча, робота з агітаційними матеріалами тощо). Місце і роль психолога у військовій та спортивній практичній психології. Практична психологія економіки та бізнесу. Клінічна практична психологія.		
	Змістовий модуль 2. Основні напрями та види діяльності		

практичного психолога у сфері освіти

Тема 1. Шкільна психологічна служба

Основні напрямки діяльності шкільного психолога: робота з учнями, педагогічним колективом, батьками. Визначення готовності першокласників до навчання в школі. Робота з дітьми, які виявляють шкільну незрілість, дезадаптивність. Профорієнтаційна робота з старшокласниками, корекція девіантної поведінки учнів. Допомога у розв'язанні конфліктних ситуацій. Загальна діагностика учнів з метою складання психолого-педагогічної карти кожного з них. Робота з педагогічним колективом: допомога в розробці розвиваючих технологій навчання і виховання учнів. Ознайомлення учителів з досягненнями психолого-педагогічної науки. Просвітницька та консультативна діяльність шкільного психолога з батьками. Права та обов'язки шкільного психолога.

Тема 2. Психологічна служба дошкільного навчального закладу

Головні напрями роботи психолога дошкільного навчального закладу. Сприяння психологічному здоров'ю дітей та охорона їхніх прав. Діагностична та корекційна робота з дітьми-дошкільниками. Діагностика готовності старших дошкільників до навчання в школі. Пропедевтична робота з вихователями з питань розвитку у дітей-дошкільників основних особистісних новоутворень. Допомога вихователям в оволодінні розвиваючим спілкуванням з дітьми. Сприяння підвищенню психологічної компетентності співробітників дошкільного навчального закладу та батьків. Права та обов'язки психолога закладу освіти.

Тема 3. Профілактична діяльність психолога

Завдання просвітницької діяльності психолога: підвищення психологічної компетентності широкого загалу людей, усвідомлення ними можливостей психологічної служби, підвищення психологічної культури населення загалом. Форми організації просвітницької діяльності психолога. Соціально-психологічна профілактика як система заходів, спрямованих на охорону психічного здоров'я людини. Напрямки психопрофілактичної роботи психолога: профілактика стресів, постстресових станів, психологічна підтримка найбільш вразливих верств населення (пенсіонери, безробітні, інваліди), робота з попередження розпаду сім'ї, профілактика девіантної поведінки дітей та молоді, алкогольної залежності.

Змістовний модуль 3. Види психологічної допомоги людині

Тема 1. Психологічне консультування як вид психологічної допомоги

Поняття „психологічне консультування” та його зв'язок з поняттями „психотерапія”, „психокорекція”. Основні завдання психологічного консультування. Принципи психологічного консультування. Види психологічного консультування в залежності від його тривалості. Основні принципи роботи телефонної психологічної служби. Загальні правила здійснення телефонного консультування. Етика здійснення телефонної психологічної допомоги. Активне слухання як основний метод роботи консультанта психологічної телефонної служби.

Тема 2. Телефон довіри (телефонне консультування)

Історія становлення телефонного консультування. Принципи телефонного консультування. Правила телефонного консультування. Етика консультанта та абонента. Активне слухання як основний метод

роботи консультанта в телефоні довіри.

Тема 3. Психологічна діагностика як вид діяльності практичного психолога

Визначення психологічної діагностики. Особливості сучасної психологічної діагностики. Історія зародження і розвитку тестування. Діагностика інтелектуальних та спеціальних здібностей, професійних досягнень. Психологічна діагностика особистості. Тести особистості та їх групи: опитувальники, ситуативні тести, проєктивні методики. Професійно-етичні принципи здійснення психодіагностики.

Тема 4. Психологічна корекція: її види та форми проведення

Загальне поняття про психологічну корекцію. Співвідношення понять «психологічна корекція» і «психотерапія». Види психологічної корекції за характером спрямованості та за тривалістю проведення. Форми психологічної корекції (індивідуальна та групова). Методи індивідуального психокорекційного впливу (переконання та навіювання).

Тема 5. Психологічна терапія як вид психологічної допомоги

Психотерапія у діяльності практичного психолога. Головні завдання немедичної психотерапії. Неврози і фрустрації як об'єкти психотерапевтичного впливу. Основні напрями психологічної терапії: психоаналітична, гуманістична, екзистенціальна, бехівіоральна (поведінкова), гештальттерапія.

Тема 6. Нормативно-правові документи психологічної служби.

Положення про психологічну службу системи освіти України. Етичний кодекс психолога. Типове положення про центри практичної психології і соціальної роботи. Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України.

4.2. Плани семінарських, практичних занять Змістовий модуль 1.

Історія становлення практичної психології та її галузі Тема 1. Предмет, завдання, структура практичної психології

Питання для доповідей:

1. Зміст поняття «практична психологія», її завдання та структура.
2. Провідні види діяльності практичного психолога.
3. Соціальна зумовленість розвитку практичної психології.
4. Етапи становлення психології як науки, історія її розвитку.

Практичне завдання: короткий конспект етапів розвитку психології у вигляді таблиці (етап, представники, основні положення).

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію: Навч. посібник. 4-те вид., доповнене – К.: Каравела, 2019. – 248 с.
2. Основи практичної психології. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Видання 3-є. – К., 2006
3. Карандашев В.Н. Психология. Введение в профессию. – М., 2000
4. Москальова А. С. Психология: вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. / А. С. Москальова, О. В. Брюховецька. — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. — 216 с.

Тема 2. Основні напрями діяльності психолога у різних галузях практичної психології

Питання для дискусії:

1. Місце психології у системі наук.
2. Місце психології як науки в онтогенезі та життєдіяльності людини.

Питання для доповідей:

- Особливості роботи психолога у галузі юридичної психології.
- Сутність роботи психолога в галузі спортивної психології.
- Робота військового психолога, та її тонкощі.
- Організаційна психологія та її види.
- Особливості клінічної психології.

Практичне завдання: розкрити предмет вивчення галузей психології; конспект 5 основних понять з різних галузей психології.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію: Навч. посібник. 4-те вид., доповнене – К.: Каравела, 2019. – 248 с.
2. Основи практичної психології. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Видання 3-є. – К., 2006

Змістовий модуль 2.

Основні напрями та види діяльності практичного психолога у сфері освіти

Тема 1. Специфіка професійної діяльності шкільного психолога

Питання усного опитування:

1. Поняття «шкільна психологічна служба»
2. Основні напрями діяльності шкільної психологічної служби та їх специфіка.
3. Завдання та функції психологічної служби системи освіти.
3. Права та обов'язки шкільного психолога.
4. Морально-етичні принципи діяльності шкільного психолога.
5. Особливості реалізації особистісного підходу у роботі шкільного психолога.

Питання для доповідей:

1. Формування психологічної готовності учня до навчання.
2. Труднощі адаптаційних періодів у процесі шкільного навчання.
3. Робота психолога із девіаціями учнів.
4. Особливості роботи психолога у процесі міжособистісних стосунків у класі учнів.
5. Робота шкільного психолога з педагогічним колективом школи.
6. Особливості роботи психолога з батьками учнів.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію: Навч. посібник. 4-те вид., доповнене – К.: Каравела, 2019. – 248 с.

Тема 2. Специфіка професійної діяльності практичного психолога закладу дошкільної освіти

Питання усного опитування:

1. Провідні напрями роботи психолога дошкільного навчального закладу.
2. Права та обов'язки психолога дошкільного навчального закладу.
3. Основні психологічні проблеми у дошкільному закладі, які вирішує психолог.

Питання для доповідей:

1. Особливості діагностики готовності старших дошкільників до навчання у школі.
2. Пропедектична робота з вихователями з питань розвитку у дітей-дошкільників основних особистісних новоутворень.
3. Допомога вчителям в оволодінні розвиваючим спілкуванням з дітьми.
4. Завдання психолога у підвищенні психологічної компетентності співробітників дошкільного навчального закладу.

5. Особливості та напрями психодіагностики дітей-дошкільників.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію: Навч. посібник. 4-те вид., доповнене – К.: Каравела, 2019. – 248 с.

2. Приходько Ю.О. Психологічна служба дошкільного навчального закладу // Дошкільне виховання. – 2004, № 7. – С. 16 -18

Тема 3. Психопрофілактика як напрям діяльності психолога у сфері освіти

Питання усного експрес-опитування

1. Поняття «просвітницька діяльність», «психопрофілактика».

2. Завдання просвітницької діяльності психолога.

3. Форми організації просвітницької діяльності.

4. Основні напрями психопрофілактичної роботи

Практичне завдання: обрати напрям психопрофілактичної роботи і схематично його описати з точки зору психологічної роботи.

Орієнтовні теми: профілактика емоційного вигорання, стресів, пост стресових станів; психологічна підтримка вразливих верств населення (пенсіонери, безробітні, інваліди), психопрофілактика розлучень, психопрофілактика девіантної поведінки дітей та молоді, психопрофілактика залежностей.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію: Навч. посібник. 4-те вид., доповнене – К.: Каравела, 2019. – 248 с.

Змістовний модуль 3. Види психологічної допомоги людині

Тема 1. Консультування як вид психологічної допомоги.

Техніки психологічного консультування

Питання для доповідей:

- Особливості індивідуального психоконсультування.
- Бесіда, як складова індивідуальної форми консультування.
- Види та особливості групового психоконсультування.
- Основні принципи психологічного консультування.

Практичне заняття: вправа «Інтерв'ю» та інші техніки консультативної роботи.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Основи практичної психології. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Видання 3-є. – К., 2006.

Тема 2. Телефонне консультування

Питання для доповідей:

- Історія становлення телефонного консультування.
- Принципи телефонного консультування.
- Правила телефонного консультування.
- Етика консультанта та абонента.
- Активне слухання як основний метод роботи консультанта в телефоні довіри.

Тема 3. Основи психодіагностики. Тест як вид діагностики

Питання для доповідей:

- Історія становлення психодіагностики.
- Особливості психодіагностики як теоретичної дисципліни.
- Проблема психодіагностики як практичної науки.

- Тест як інструмент психодіагностичної роботи.
- Етичні принципи психодіагностичної роботи.

Практичне завдання: провести діагностику і описати її результати.

Рекомендовані інформаційні джерела

1.Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. – К., 2009, 2014.

Тема 4. Психокорекція як вид психологічної допомоги.

Напрями корекційної роботи психолога

Питання для усного опитування:

- Основні відмінності та спільності в поняттях «психокорекція» і «психотерапія».
- Основні види психологічної корекції.
- Основні форми психологічної корекції.
- Робота психолога в процесі індивідуального психокорекційного впливу.
- Групова психологічна корекція та особливості роботи психолога.

(Доповіді за напрямками: психодинамічні, біхевіористичні, гуманістичні.)

Рекомендовані інформаційні джерела

1.Основи практичної психології. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Видання 3-е. – К., 2006

2. Приходько Ю.О.Практична психологія: Введення у професію: Навч. посібник. 4-те вид., доповнене – К.: Каравела, 2019. – 248 с.

Тема 5. Психотерапія як вид психологічної допомоги.

Напрями терапевтичної роботи психолога

Питання для доповідей:

- Головні завдання психотерапевтичної роботи психолога
- Основні напрями психологічної терапії (Доповіді за напрямками: психодинамічні, біхевіористичні, гуманістичні.)

Рекомендовані інформаційні джерела

1.Основи практичної психології. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Видання 3-е. – К., 2006

2. Практична психологія: Введення у професію: Навч. посібник. 4-те вид., доповнене – К.: Каравела, 2019. – 248 с.

3.Каліна Н. Психотерапія. – К.: Академвидав, 2010

Тема 6. Нормативно-правові документи психологічної служби.

- Положення про психологічну службу системи освіти України.
- Етичний кодекс психолога.
- Типове положення про центри практичної психології і соціальної роботи.
- Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Журнал практичної роботи та соціальної роботи. Друкується за: Етичний кодекс психолога //Практична психологія і соціальна робота. – 1998. – № 4. – С. 2–4.

2. Типове положення про центри практичної психології і соціальної роботи // Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України. – К.: Ніка-Центр, 2005. – С. 71–77.

3. Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України//Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України. –К.: Ніка- Центр, 2005. – С. 136–141.
4. Приходько Ю.О.Практична психологія: Введення у професію: Навч. посібник. 4-те вид., доповнене – К.: Каравела, 2019. – 248 с.

4.3.Організація самостійної роботи студентів

№ з/П	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Конспект етапів розвитку психології у вигляді таблиці.	Презентація на с..з. 1 (модуль 1)
2.	Конспект 5 основних понять з різних галузей психології.	Звіт на с..з. 1 (модуль 1)
3.	Схематично описати напрям психопрофілактичної роботи психолога.	Презентація на с..з. 3 (модуль 2)
4.	Опрацювання та підбір технік консультативної роботи.	Доповідь на с..з. 4 (модуль 3)
5.	Ознайомлення з Положенням про психологічну службу системи освіти України, Етичним кодексом практичного психолога.	Доповідь на пр..з. 2 (модуль 1)

V. Контроль якості знань студентів

5.1.Форми і методи поточного контролю – модульні контрольні роботи

Змістовий модуль 1. Історія становлення практичної психології та її галузі

1. Професія «психолог» на Заході з'явилась:

- а) вкінці XIX століття;
- б) на початку XX століття;
- в) в середині XX століття.

2. Розвиток практичної психології був зумовлений:

- а) розвитком психологічної науки;
- б) запитами соціальної практики;
- в) розвитком економіки;
- г) запитами клієнтів.

3. Тести для професійної орієнтації та професійного відбору вперше створив:

- а) Альфред Біне;
- б) Гуго Мюнстерберг;
- в) Жан Піаже;
- г) Лев Виготський.

4. Вперше групове тестування було запроваджено:

- а) у Сполучених Штатах Америки;
- б) в Англії;
- в) в Італії;
- г) у Франції.

5. Чи всі судження є правильними?

Основними завданнями практичної психології є:

- допомога людині психологічними засобами;
- корекція взаємин людини з іншими людьми;
- психологічна корекція особистісних рис клієнта;
- розробка методів психологічної допомоги людям;

- допомога людині у проектуванні свого життєвого шляху.
 - а) так

б) ні

6. Чи правильним є твердження: «Формою організації практичної психології в нашій країні є психологічна, соціальна і соціально-психологічна служби»

- а) Так.
- б) Ні.

Змістовий модуль 2. Діяльність практичного психолога у різних видах психологічної допомоги

1. Основним завданням практичного психолога, який працює у команді політичного діяча (наприклад, кандидата у депутати) є:

- а) проведення агітації всіма доступними засобами;
- б) формування позитивного іміджу депутата;
- в) донесення інформації про кандидата до широкої громадськості.

2. При першій зустрічі із кандидатом виборці більшу увагу звертають на:

- а) зміст сказаного ним;
- б) його обіцянки і програму;
- в) його зовнішність, мову, інтонації, жести, міміку.

3. У якій галузі практичної психології психолог має прогнозувати майбутню поведінку своїх клієнтів, формувати у них установки на успіх, чітке виконання своїх функцій кожним членом команди, активізувати усі їхні психологічні ресурси тощо?

- а) у сімейній практичній психології
- б) у юридичній практичній психології
- в) у військовій практичній психології
- г) у спортивній практичній психології

4. У якій галузі практичної психології психологічна діагностика суттєво відрізняється від діагностики у інших галузях?

- а) у практичній психології економіки та бізнесу
- б) у практичній психології сім'ї
- в) у спортивній практичній психології
- г) у юридичній практичній психології

5. У якій сфері практичної психології важливою функцією психолога є підготовка людей до дій та способів поведінки в екстремальних ситуаціях?

- а) у сімейній практичній психології
- б) у політичній практичній психології
- в) у військовій практичній психології
- г) у спортивній практичній психології

6. Здійснюючи діагностику психологічної готовності першокласників до навчання у школі, психолог насамперед звертає увагу:

- а) на те, чи вміють діти читати, писати, розповідати казки, читати вірші;
- б) на те, чи вміють діти розв'язувати проблемні ситуації;
- в) на те, як діти ставляться до вступу до школи, як впевнено почувають себе у спілкуванні з незнайомими дорослими, як розвинута у них мотиваційна, вольова та емоційна готовність до навчання у школі

7. Шкільний психолог працює над питанням запобігання виникнення у дітей шкільної дезадаптації, яка проявляється у:

- а) труднощах засвоєння і виконання вимог;
- б) повільності виконання завдань;
- в) низькій успішності;
- г) недисциплінованості.

8. Психологічний супровід це:

- а) здійснення діагностики учня на всіх етапах шкільного навчання;
- б) проведення профілактичної та корекційної роботи;

в) система професійної діяльності психолога, спрямована на створення соціально-психологічних умов для успішного навчання і психологічного розвитку дитини.

9. Психолог, який лише приступив до роботи в освітньому закладі має:

- а) діяти згідно з порадами та настановами психологічного центру;
- б) розпочати роботу з оформлення психологічного кабінету;
- в) організувати роботу так, щоб отримати видимий її результат, викликати інтерес до себе і до своєї діяльності, а для цього обрати для роботи той вік проблемних дітей і те коло питань, в яких психолог відчуває себе найбільш компетентним;
- г) зосередитись на тій ділянці роботи, на якій наполягає адміністрація школи.

10. В якому із суджень йдеться про психологічну профілактику?

- а) Психопрофілактика - це прилучення дорослих (вчителів, вихователів, батьків) та дітей до психологічних знань.
- б) Психопрофілактика - це вид діяльності психолога сфери освіти, який спрямований на збереження, зміцнення і розвиток психологічного здоров'я дітей на всіх етапах дошкільного і шкільного дитинства.
- в) Психопрофілактика - це вид психологічної допомоги психічно здоровим людям для досягнення ними цілей особистого зростання.
- г) Психопрофілактика - це надання психологічної допомоги клієнтові шляхом повідомлення йому об'єктивної психологічної інформації.

12. Виберіть найбільш правильну відповідь щодо змісту роботи шкільного психолога.

- а) Шкільний психолог здійснює діагностику психічного розвитку учнів.
- б) Шкільний психолог надає допомогу у розв'язанні конфліктних ситуацій, які виникають між: учителями та учнями, батьками та учнями, учителями та керівниками школи.
- в) Шкільний психолог сприяє розвитку здібностей учнів.
- г) Коло питань, які розв'язує шкільний психолог, стосується особистісних, поведінкових та навчальних проблем.

13. «Клієнтами» прийнято називати людей, які звертаються за:

- а) психотерапевтичною допомогою;
- б) психокорекційною допомогою;
- в) психологічною консультацією.

14. Дії консультанта переважно спрямовані на:

- а) розв'язання глибинних особистісних проблем людини;
- б) на допомогу клієнтові в організації його стосунків з іншими людьми;
- в) на розв'язання конфліктних ситуацій.

15. Психологічна консультативна допомога надається:

- а) людям із захворюваннями психіки;
- б) психічно здоровим людям;
- в) першим і другим.

16. Більш складною формою консультування є:

- а) індивідуальна;
- б) колективна;
- в) вони однакові за складністю.

17. Джерелами виникнення психологічної діагностики насамперед були:

- а) експериментальна психологія;
- б) історія психології;
- в) диференціальна психологія;
- г) загальна психологія.

18. Поняття «тест» вперше ввів у науковий обіг:

- а) Л.Біне;
- б) В.Вундт;
- в) Ф.Гальтон;
- г) З.Фройд.

19. Перша лабораторія експериментальної психології була відкрита:

- а) Ф.Гальтоном;

- б) В.Вундтом;
 - в) Дж. Кеттелом.
20. *Поняття «інтелектуальний тест» було введено у психологію:*
- а) А.Біне;
 - б) Л.Виготським;
 - в) Дж.Кеттелом;
 - г) З.Фройдом.
21. *Тести досягнень застосовуються для діагностики:*
- а) інтелектуального розвитку особистості;
 - б) особистісного розвитку;
 - в) об'єктивної оцінки результатів освітньої і професійної підготовки
 - г) відбору і раціонального розподілу працівників.
22. *Об'єктами психокорекційного впливу можуть бути:*
- а) окремі особистості;
 - б) групи людей;
 - в) певні колективи;
 - г) всі названі вище.
23. *Більших зусиль та часу вимагає:*
- а) симптоматична корекція;
 - б) каузальна корекція;
 - в) та й інша корекція вимагає від психолога однакових зусиль і часу.
24. *За результативністю більш глибокою є:*
- а) індивідуальна корекція;
 - б) групова корекція;
 - в) обидві форми корекції однаково результативні.

Контроль знань студентів

- 1. Основним завданням практичного психолога, який працює у команді політичного діяча (наприклад, кандидата у депутати) є:**
- а) проведення агітації всіма доступними засобами;
 - б) формування позитивного іміджу депутата;
 - в) донесення інформації про кандидата до широкої громадськості.
- 2. При першій зустрічі із кандидатом виборці більшу увагу звертають на:**
- а) зміст сказаного ним;
 - б) його обіцянки і програму;
 - в) його зовнішність, мову, інтонації, жести, міміку.
- 3. У якій галузі практичної психології психолог має прогнозувати майбутню поведінку своїх клієнтів, формувати у них установки на успіх, чітке виконання своїх функцій кожним членом команди, активізувати усі їхні психологічні ресурси тощо?**
- а) у сімейній практичній психології
 - б) у юридичній практичній психології
 - в) у військовій практичній психології
 - г) у спортивній практичній психології
- 4. У якій галузі практичної психології психологічна діагностика суттєво відрізняється від діагностики у інших галузях?**
- а) у практичній психології економіки та бізнесу
 - б) у практичній психології сім'ї
 - в) у спортивній практичній психології
 - г) у юридичній практичній психології
- 5. У якій сфері практичної психології важливою функцією психолога є підготовка людей до дій та способів поведінки в екстремальних ситуаціях?**
- а) у сімейній практичній психології
 - б) у політичній практичній психології

в) у військовій практичній психології

г) у спортивній практичній психології

6. Здійснюючи діагностику психологічної готовності першокласників до навчання у школі, психолог насамперед звертає увагу:

а) на те, чи вміють діти читати, писати, розповідати казки, читати вірші;

б) на те, чи вміють діти розв'язувати проблемні ситуації;

в) на те, як діти ставляться до вступу до школи, як впевнено почувають себе у спілкуванні з незнайомими дорослими, як розвинута у них мотиваційна, волевовольова та емоційна готовність до навчання у школі

7. Шкільний психолог працює над питанням запобігання виникнення у дітей шкільної дезадаптації, яка проявляється у:

а) труднощах засвоєння і виконання вимог;

б) повільності виконання завдань;

в) низькій успішності;

г) недисциплінованості.

8. Психологічний супровід це:

а) здійснення діагностики учня на всіх етапах шкільного навчання;

б) проведення профілактичної та корекційної роботи;

в) система професійної діяльності психолога, спрямована на створення соціально-психологічних умов для успішного навчання і психологічного розвитку дитини.

9. Психолог, який лише приступив до роботи в освітньому закладі має:

а) діяти згідно з порадами та настановами психологічного центру;

б) розпочати роботу з оформлення психологічного кабінету;

в) організувати роботу так, щоб отримати видимий її результат, викликати інтерес до себе і до своєї діяльності, а для цього обрати для роботи той вік проблемних дітей і те коло питань, в яких психолог відчуває себе найбільш компетентним;

г) зосередитись на тій ділянці роботи, на якій наполягає адміністрація школи.

10. В якому із суджень йдеться про психологічну профілактику?

а) Психопрофілактика - це прилучення дорослих (вчителів, вихователів, батьків) та дітей до психологічних знань.

б) Психопрофілактика - це вид діяльності психолога сфери освіти, який спрямований на збереження, зміцнення і розвиток психологічного здоров'я дітей на всіх етапах дошкільного і шкільного дитинства.

в) Психопрофілактика - це вид психологічної допомоги психічно здоровим людям для досягнення ними цілей особистого зростання.

г) Психопрофілактика - це надання психологічної допомоги клієнтові шляхом повідомлення йому об'єктивної психологічної інформації.

11. Виберіть найбільш правильну відповідь щодо змісту роботи шкільного психолога.

а) Шкільний психолог здійснює діагностику психічного розвитку учнів.

б) Шкільний психолог надає допомогу у розв'язанні конфліктних ситуацій, які виникають між: учителями та учнями, батьками та учнями, учителями та керівниками школи.

в) Шкільний психолог сприяє розвитку здібностей учнів.

г) Коло питань, які розв'язує шкільний психолог, стосується особистісних, поведінкових та навчальних проблем.

13. «Клієнтами» прийнято називати людей, які звертаються за:

а) психотерапевтичною допомогою;

б) психокорекційною допомогою;

в) психологічною консультацією.

14. Дії консультанта переважно спрямовані на:

а) розв'язання глибинних особистісних проблем людини;

б) на допомогу клієнтові в організації його стосунків з іншими людьми;

в) на розв'язання конфліктних ситуацій.

15. Психологічна консультативна допомога надається:

а) людям із захворюваннями психіки;

- б) психічно здоровим людям;
- в) першим і другим.

16. Більш складною формою консультування є:

- а) індивідуальна;
- б) колективна;
- в) вони однакові за складністю.

17. Джерелами виникнення психологічної діагностики насамперед були:

- а) експериментальна психологія;
- б) історія психології;
- в) диференціальна психологія;
- г) загальна психологія.

18. Поняття «тест» вперше ввів у науковий обіг:

- а) Л.Біне;
- б) В.Вундт;
- в) Ф.Гальтон;
- г) З.Фройд.

19. Перша лабораторія експериментальної психології була відкрита:

- а) Ф.Гальтоном;
- б) В.Вундтом;
- в) Дж. Кеттелом.

20. Поняття «інтелектуальний тест» було введено у психологію:

- а) А.Біне;
- б) Л.Виготським;
- в) Дж.Кеттелом;
- г) З.Фройдом.

21. Тести досягнень застосовуються для діагностики:

- а) інтелектуального розвитку особистості;
- б) особистісного розвитку;
- в) об'єктивної оцінки результатів освітньої і професійної підготовки
- г) відбору і раціонального розподілу працівників.

22. Об'єктами психокорекційного впливу можуть бути:

- а) окремі особистості;
- б) групи людей;
- в) певні колективи;
- г) всі названі вище.

23. Більших зусиль та часу вимагає:

- а) симптоматична корекція;
- б) каузальна корекція;
- в) та й інша корекція вимагає від психолога однакових зусиль і часу.

24. За результативністю більш глибокою є:

- а) індивідуальна корекція;
- б) групова корекція;
- в) обидві форми корекції однаково результативні.

5.2.Форми і методи підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю – залік.

Питання до заліку

1. Соціальна зумовленість виникнення і розвитку практичної психології.
2. Практична психологія сім'ї та психологічного захисту населення.
3. Практична політична психологія, основні напрямки діяльності практичного психолога у політичній психології (створення іміджу політичного діяча, робота з агітаційними матеріалами тощо).

4. Місце і роль психолога у військовій та спортивній психології.
5. Практична психологія економіки та бізнесу, зміст роботи психолога у цих галузях.
6. Основні напрямки діяльності шкільного психолога з учнями різного віку.
7. Основні напрямки діяльності шкільного психолога з педагогічним колективом.
8. Основні напрямки діяльності шкільного психолога з батьками.
9. Права та обов'язки шкільного психолога.
10. Головні напрями роботи психолога дошкільного навчального закладу.
11. Поняття «психологічне консультування» та його зв'язок з поняттями «психотерапія», «психокорекція».
12. Принципи психологічного консультування.
13. Види психологічного консультування в залежності від його тривалості.
14. Історія виникнення телефонного консультування.
15. Основні принципи роботи телефонної психологічної служби.
16. Загальні правила здійснення телефонного консультування.
17. Етика здійснення телефонної психологічної допомоги.
18. Разове консультування та його особливості.
19. Короткострокове консультування та його особливості.
20. Середньострокове консультування та його особливості.
21. Довготривале консультування.
22. Зміст корекційної роботи психолога.
23. Основні етапи психокорекційної роботи.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90 – 100 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80 – 89 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте дещо відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 70 – 79 б.
Знання модулів передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	D: 65 – 69 б.
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	E: 60 – 69 б.

Розрахунок максимальної кількості балів, що присвоюються студентам

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
Виконання завдання для самостійної роботи (домашнього завдання)	7	5	35
Робота на практичному занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	5	7	35

Модульна контрольна робота	10	3	30
Залік			
максимальна кількість балів 100			

VI. Навчально-методична карта дисципліни

Навчально-методична картка «Вступ до фаху»

**Разом: 90 год., із них із них 22 год. – лекції, 24 год. – семінарські (практичні),
46 год. – самостійна робота.**

	I	I	I	I				I	I	I				I	I	I	I			
Модулі	I модуль							II модуль						III модуль						
Лекції	2	2	2					2	2	2				2	2	2				
Дати	04.09	04.09	11.09					15.09	25.09	01.10				10.10	25.10	06.11				
Теоретичні розділи	Історія становлення практичної психології та її галузі							Основні напрями та види діяльності практичного психолога у сфері освіти зростання						Види психологічної допомоги людині						
Теми лекцій	Практична психологія як галузь професійної діяльності	Основні галузі практичної психології						Шкільна психологічна служба	Психологічна служба дошкільного навчального закладу	Профілактична діяльність психолога				Психологічне консультування як вид психологічної допомоги	Телефон довіри (телефонне консультування)	Психологічна діагностика як вид діяльності практичного психолога	Психологічна корекція: її види та форми проведення			

Модулі	І модуль				ІІ модуль						ІІІ модуль					
Семінарські заняття	2	1			2	1	2				2	2	2	2	2	2
Дати	05.10	05.10			15.10	21.10	21.10				02.11	02.11	10.11	16.11	16.11	21.11
Теми	Предмет, завдання, структура практичної психології	Основні напрями діяльності психолога у різних галузях практичної психології			Специфіка професійної діяльності шкільного психолога	Специфіка професійної діяльності практичного психолога закладу	Психопрофілактика як напрям діяльності психолога у сфері освіти				Консультування як вид психологічної допомоги. Техніки психологічного консультування	Телефонне консультування	Основи психодіагностики. Тест як вид діагностики	Психокорекція як вид психологічної допомоги. Напрями корекційної роботи психолога	Психотерапія як вид психологічної допомоги. Напрями терапевтичної роботи	Нормативно-правові документи психологічної служби.
Модулі	І модуль				ІІ модуль						ІІІ модуль					
Самостійна робота	ІНДЗ Повний аналіз консультативної ситуації (визначення та характеристика складових: скарга, самодіагноз, проблема, запит) (Презентація)															
Поточний контроль	МКР № 1				МКР № 2						МКР № 3					
Підсумковий	залік															

VI. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Базова

1. Бушуєва Т.В. Проведення психодіагностичного обстеження. Посібник для студентів. – К.: ПНУ імені М.П. Драгоманова, 2005. 160 с.
2. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум(навчальний посібник). - Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. - 208 с.
3. Галян І. Психодіагностика. – К.: Академвидав, 2011. с.
4. Каліна Н. Психотерапія. – К.: Академвидав, 2010. 180 с.
5. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. – К., 2009.2012.
6. Основи практичної психології. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Видання 3-є. –К: Либідь, 2014
7. Основи практичної психології/[за ред. В. Панка, Н. Чепелевої та ін.]. — К.: Либідь, 1999.
8. Практична психологія: Вступ до спеціальності. 2-ге вид. Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 256 с.
9. Приходько Ю.О. Практична психологія: Введення у професію: Навч. посібник. 4-те вид., доповнене К.: Каравела, 2019. – 248 с.
10. Романова І.Ф. Психологічні служби системи освіти в Україні: перспектива та особливості розвитку // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – №3, 2008. С. 94 – 102
11. Терлецька Л.Г. Основи психодіагностики. – К.: Главник, 2006.
12. Технології роботи організаційних психологів: навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закладів та слухачів ін-тів післядипломної освіти/за наук. ред. Л. М. Карамушки]. — К.: ІНК ОС, 2005. — 366 с.

Допоміжна

1. Головатий М.Ф. Політична психологія: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2001. – 136 с.
2. Лещенко Л. Комп'ютерна залежність у дітей: виникнення і запобігання. Психолог. 2007. № 18-19. С.45-52.
3. Петрунько О. Статева просвіта в умовах загальноосвітньої школи. Соціальна психологія. 2006. № 5 (19). С.137 -146.
4. Приходько Ю.О. Біологічне та соціальне у статевій поведінці дитини. Вихователю про психологію та педагогіку сексуального розвитку дитини: Науково-мет. зб. К.: Інститут змісту і методів навчання. 1997. С.51-59.